

Máte pocit, že nezvládáte péči o své rodiče? Odlehčí vám v odlehčovacím středisku

JANA ŠVECOVÁ

Liberecký kraj – Staráte se o rodiče, který je po vážné nemoci nepohyblivý. Do zařízení pro dlouhodobě nemocné nebo domova pro seniory, jak se už několik let říká domovu důchodců, svou maminku nebo tatínka dát nechcete. Péči zvládáte, jak se dá, ale jednoho dne už to prostě nejde. Došly síly. Nebo jiná situace – v neděli vám z nemocnice zavolají, že si zítra můžete přijet pro maminku, která tam leží po mozkové příhodě. Nemluví, jen leží, ale vy musíte ráno do práce. Neznám moc lidí, kteří po podobné zprávě nezpanikaří.

Kde hledat pomoc?

Nejčastěji lidé řeší situaci, která může nastat klidně ze dne na den, u terénních sociálních pracovníků. Novinkou je pobytová odlehčovací služba. Zatím má deset lůžek a je jednou ze tří skupin služeb Centra zdravotní a sociální péče Liberec, které se s osmivek lidí. Jeho ředitelka Lenka Škodová se netají, že by uživila i další odlehčovací lůžka. Uvidí se. S těmito slovy vstupují do domu zázraků. Doslova.

Na chodbě potkávám prvního z klientů. Když uvidí paní ředitelku, rozzáří se mu oči. Žertují spolu, jako staří známí. V atriu sedí u prosklené stěny pan Hrubý. Vedle vozíku má hrnek s kávou a dívá se na podzimem zbarvenou stráž. I jemu se po tváři rozlije úsměv, když si s ní Lenka Škodová začne povídat.

„Sedět jen u hordy papírů by mě nebavilo, pracovala jsem léta v terénu, potřebuji lidi kolem sebe. Promluvit s nimi, vzít je za ruku, říká žena, která v době vysokoškolských studií pracovala brigádně jako pečovatelka. A i když původně vystudovala speciální pedagogiku, práce v sociální sféře si jí přitáhla zpátky.

„Vy jste byli na procházce, že? Viděla jsem vás z okna.“ Muž na vozíku přikyvuje. Nemluví. „Někteří lidé sem přijdou třeba po dlouhodobé nemoci. Několik týdnů, někdy i měsíců, jen leželi a pak jsou tady s pocitem, že ven je nikdy nikdo nedostane...A na vozíku už vůbec ne. A vidíte sama...“

Procházíme pokoje, jídelnu a pak mi ukazuje „koupací postel“. „To je úžasná věc. Hlavně pro ležící pacienty, které jsme donedávna sprchovali nebo omývali ve speciálním křesle. Je hodně drahá, ale podařilo se nám ji od dodavatele získat za polovinu a nedovedete si představit, co to znamená pro člověka, který třeba dva roky znal jen omývání žínkou,“ vysvětluje mi Lenka Škodová.

Díky zřizovateli se jí podařilo změnit ubytovnu v moderní zařízení s polohovacími lůžky pro nepohyblivé klienty a speciálními pomůckami. Pomoc získali i díky evropským fondům.

Komu slouží?

Pro koho je vlastně odlehčovací pobytové zařízení určeno?

„Jak je už z názvu vyplývá, pro lidi, kteří potřebují na určitý čas odlehčit v péči o seniory. Třeba nás kontaktovala paní, která se tři roky starala o nemohoucí maminku a pak jí onemocněl manžel. Potřebovala si odpočinout. Nebo jsou to lidé, které propustí z

ODLEHČOVACÍ SLUŽBA. Ředitelka Centra Lenka Škodová a František Hrubý, který se původně neměl už nikdy postavit na nohy. Na druhém snímku vpravo nahoře s Kateřinou Kopeckou a vedoucí sociálního úseku Romana Mikulčíkovou. Dole Kateřina Kopecká a Jaroslav Nýdrle. Klient, kterému se podle zdejších

nemocnic, jenž nejsou po vážné nemoci zcela soběstační a nemají nikoho, kdo by se o ně postaral, než si zažádají o domov pro seniory. My jim tu zajistíme jídlo, pitný režim, protože staří lidé často zapomínají nebo nechťejí pít. Je to důležité, ale mnohem zásadnější je rehabilitace – například logopedie, ergoterapie,“ vysvětluje a přitom se probírá miskou s drobnými plody, kolíčky a dalšími nepatrnými pomocníky, díky nimž se procvičuje jemná motorika ruky a navrací hybnost ochromených prstů.

Vrací chuť do života

Podstatná je i sociální práce. „Často jde totiž o lidi, kteří dlouhou nemocí ztratili motivaci, snažíme se je tu vrátit do života, znovu nacvičit základní úkony. Zkrátka je učíme, aby se stali co nejvíce soběstačnými,“ vysvětluje mi paní ředitelka, očividně pyšná na svůj tým. Tvoří jej pečovatelky i sociální pracovníci.

„Jsou to lidé ze sociální sféry, bývalí zdravotníci, ale například i absolventka filozofické fakulty, která se v péči o staré lidi našla a přináší ji obrovské uspokojení. Často říkám, že v téhle sféře musí pracovat lidé, kteří mají na zádech namalovaný kříž, jako znak charity. Jinak by to nešlo. V téhle práci nás provází hodně emocí. Ale když se něco povede, jako třeba postupně naučit chodit s hůlkou člověka, který se už nikdy neměl postavit na nohy, je to prostě zázrak.“

„A jak se sem lidé dostanou?“ zajímá mě. „Kontaktují

Jaké služby nabízejí?

Pečovatelská služba

Služby seniorům a zdravotně postiženým dospělým osobám v Liberci a okolních obcích.
- ambulantní
- terénní

Odlehčovací služby

Sociální služba, která poskytuje pomoc rodinám, které potřebují odlehčit.

Zdravotní domácí péče

(home care)
Zajišťují všeobecné zdravotní sestry v terénu

info: www.czasp.cz

nás a my přijedeme přímo do rodiny nebo do nemocnice, abychom na základě lékařské zprávy zjistili, zda můžeme zajistit potřebnou péči. Odlehčovací služba totiž poskytuje zdravotnickou službu, k tomu slouží speciální terénní služba home care. A pokud máme místo, okamžitě ho vezmeme.“

Stačí na to vůbec kapacita?“ ptám se dál. „Tak tak, odpovídá mi paní ředitelka. Pro akutní případy, když se o sebe člověk nemůže sám postarat, se snažíme vždycky místo udržet. Naštěstí se tu klienti střídají. Jsme jen odlehčovací služba, takže lidé jsou tu na týden, dva, maximální délka smlouvy je na tři měsíce, je to velmi individuální, ale díky tomu se to zatím jakž takž daří...“

Za odlehčovací službu platí lidé 584 korun denně. V částce je zahrnuta 24 hodinová péče, strava včetně speciálních diet a zmíněné služby. Lidé tu účinně rehabilitují, když mají zájem, pečovatelky je berou ven na vozíku, trpělivě vyslechnou jejich starosti a trápení, neúnavně se jim věnují. Mají totiž na zádech nakreslený onen neviditelný kříž charity...

O peníze jde až...

Financování je oříškem. Tam, kde si to lidé nemohou dovolit, protože z důchodu musí utáhnout třeba nájem ve svém bytě, se to podle ředitelky Lenky Škodové snaží Centrum vyřešit alespoň terénní pečovatelskou službou. Podstatné však podle ní je, že při pobytu v odlehčovacím centru lidé neztrácejí nárok na příspěvek na péči, jako když jsou třeba hospitalizováni na LDN. Ten podle míry postižení činí od 800 korun (při lehkém postižení) až 12.000 tisíc (například při stařecké demenci a úplné imobilitě).

A kdo odlehčí vám? Napadá mě, když vidím, že i přes těžkou a náročnou, nepřilíš

Den otevřených dveří

Chcete vidět, jak to v „odlehčovacím“ zařízení vypadá? Pak můžete využít Den otevřených dveří. Pořádají ho 27. listopadu od 9.00 do 16.00 hodin přímo v centru v ulici Krejčího v Liberci nebo na dispečinku. Podrobnosti naleznete na www.czasp.cz

vat péči, ačkoliv peněz je čím dál méně a počet potřebných lidí přitom stále narůstá,“ odpovídá na mou otázku.

„A pak, každý máme občas doma nějaké starosti, cítíme,

že nejsme docenění, ale tady, když člověku uklidíte, vezmete ho ven nebo ho třeba jen pohladíte po ruce, okamžitě se vám to všechno vrátí...A to je to, proč to děláme,“ dodává.